

Uljana Donátová

BIOGRAFA

Láska

Inspirováno písněmi Hany Zagorové

Biograf láska

Vyšlo také v tištěné verzi

 ROSIER

Uljana Donátová

Biograf láska – e-kniha

Copyright © Rosier, s. r. o., 2023

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Uljana Donátová

BIOGRAF

Láaska

Inspirováno písněmi Hany Zagorové

r ROSIER

© Uljana Donátová, 2023

Cover logo © Divadlo Kalich

ISBN tištěné knihy: 978-80-88467-68-7

ISBN ePUB: 978-80-88467-69-4

ISBN MOBI (Kindle): 978-80-88467-70-0

ISBN PDF: 978-80-88467-71-7

Tato knížka vznikla na základě muzikálu Biograf láska. V době, kdy jsme začínali v Divadle Kalich zkoušet a já jsem viděla, jak se moje napsané věty zhmotňují v divadelní představení, jsem si říkala, že by bylo hezké, aby zároveň existovala knížka, která o hlavních hrdinkách muzikálu prozradí trochu víc, než jak to dovolí divadlo, které má úplně jiné zákonitosti. Ty tři ženy potkáváme na divadelních prknech v určité chvíli, kdy se začínají odvíjet jejich příběhy. Ale jak se do tohoto bodu dostaly? Co bylo předtím, proč jsou takové kamarádky, jak se seznámily, jaké byly jako malé holky, jak poznaly osudové muže (a ženy) svého života, prostě proč jsou takové, jaké jsou? A pak už byl jen krok k rozhodnutí doprovodit muzikál knížkou.

V původním scénáři se tři hlavní postavy jmenovaly Eva, Alča a Hana. A pak nás jednoho pátečního dopoledne rozblavěla zpráva, že odešla žena, jejíž písničky byly hlavním impulsem a inspirací pro vznik Biografu láska. Hana Zagorová nám dala souhlas k použití svých písní, ale nikdy nechtěla, aby to byl muzikál o ní, s tím by rozhodně srozuměná nebyla, na to byla příliš skromná. Proto vznikl úplně nový příběh, s nímž souhlasila. Po jejím odchodu jsme se ale s producenty a režisérem začali obávat, zda by jméno jedné z hrdinek – Hana – nesvádělo k falešné představě, že muzikál je o ní. Proto se v divadelní verzi jmenuje Jana.

Pro knížku jsem si však dovolila vrátit se k původnímu jménu.

1

Tuhle chvíli má Hana ráda. Plnou svěkla. Plnou zbytků rána, které se zvolna mění v předpolední. Okamžiky, než otevře svou kavárnu. Venku jako by všechno zpomalilo. Ševelení uspěchaných kroků, kdy člověk tak tak stíhá přiběhnout do zaměstnání na poslední chvíli, se vytratilo. Hanina kavárna je na rohu hlavní a vedlejší ulice. Když se podíváte z okna na hlavní, která se také jmenuje Hlavní, aby se to nikomu nepletlo, vidíte pestrobarevné linky automobilů, které tu hledají volné místo na zaparkování. Tahle část čtvrti je poslední výspou, kde ještě nenamalovali modré čáry. Musíte přijet velmi brzo ráno, abyste tu pro své auto našli místo k celodennímu odpočinku a mohli bez obav skočit na tramvaj, která vás doveze do centra. V tuhle dobu tu ale Hana ještě nebývá. Auto nemá a bydlí pár minut pěšky. Ví to jen z rozhorlených rozhovorů zákazníků, kteří přijíždějí do zdejších kancelářských budov na devátou, kdy už jsou všechna dostupná místa zabraná. Kdo nemá výsadu podzemního stání, má smůlu. A vztek. Pohled z bočního okna Haniny kavárny je odlišný. Ulice, která je vedlejší, ale nejmenuje se Vedlejší, končí u vstupu do

parku a nikam jí neprojedete. Jmenuje se U parku. Aby se to nepletlo. O to víc se tu míhají postavičky lidí, kteří si parkem zkracují cestu na tramvajovou zastávku. Je to dobré místo pro kavárnu. Kavárnu Biograf láska.

Kdysi tu bývalo kino. Jmenovalo se Mars. Kdysi. A Hana toužila být herečkou. Jenže to také bývalo kdysi. Někdy v době dávno minulé, kdy ještě mívala sny. Ale to vlastně není pravda. Sny má Hana i dnes. Jenom už ví, že se většinou neplní. Proto už o nich tolik nemluví. Jenom s Alčou a Evou. Se svými nejlepšími kamarádkami. I když ví, že se jí budou smát. Ale to jí nevadí. Alča s Evou se smějí milostivě. Laskavě. Všechny jejich vtípky jsou takové voňavé. Umějí Hanu rozveselit, přestože ji občas příšerně štvou. Holky i ty legrácky. Jenže ona si je vybrala. Od první chvíle, co se uviděly, věděla, že budou přítelkyně. To bylo taky někdy v pravěku.

Alču zná od školy. Přistěhovala se na sídliště, kde Hana bydlela s mámou. Do vedlejšího vchodu v dlouhém šedivém paneláku. Stály tu v geometricky neměnných řadách, všechny stejně nevýrazné. Hana si vždycky představovala, že kdyby přišel nějaký obr a do jednoho z panelových domů cvrnkl, sídliště by se složilo jako dominové kostky. Všechno si tu bylo tak podobné. Na ulici stála stejná auta. Tehdy ještě nebyvala sídliště tak neprodyšně obložená jako dnes, na rodinu vycházelo při dobré vůli jedno vozidlo, a ani to nebyvalo pravidlem. Když dnes Hana řekne dceři, že někteří lidé vůbec neměli auto, a neměli ho celý život, Linda si myslí, že lže. Aby omluvila, že ani ony dvě se na auto hned

tak nezmůžou. Ale lidé, co tenkrát bydleli na sídlišti, si to opravdu nemohli dovolit. Jako třeba Hana s mámou. Než do rodiny stačil přibýt nějaký trabant nebo ojetá škodovka, zůstaly samy. Bez manžela, bez otce, bez škodovky.

V oknech sídlištních bytů visívaly stejné záclony, na balkonech těch šťastnějších, kterým přidělili jednotku s balkonkem o málo větším než předložka do koupelny, povlávalo podobné prádlo, vyprané ve stejných pračkách značky Tatramat. I lidé byli víceméně stejní. Nebo podobní. Dospělí chodili do stejných nebo podobných zaměstnání, děti do stejných škol, po vyučování na stejná sídlištní hřiště. Mezi šedými paneláky. Tedy, hřiště je trošku nadnesený výraz. Většinou to bývalo betonové pískoviště se zaoblenými obrubníky, pochopitelně šedými, a prolézačkou. Z trubek svařených do půlkruhu se brzy začala olupovat barva, takže povětšinou byly rezavé. Větší děti se pak slézaly na klepadlech. Socialističtí architekti vybavili občany na sídlišti prostorem pro klepání koberců. Hana si nepamatuje, že by kdy na těch kovových štanglích, které rezavěly stejně rychle jako prolézačky na hřišti, viděla někdy někoho klepat koberec. Klepadla byla obehnána betonovou zdí a poskytovala ohraničený prostor. Proto je okupovala dospívající děcka. Pokud jste neměli staršího bratra nebo sestru nebo dokud vám nebylo deset, platil nepsaný zákaz do prostoru klepadel vstupovat. Na klepadlech se daly provozovat různé artistické kousky. Ti odvážnější se zavěsili za kolena a s hlavou těsně nad kovovou mřížkou se komíhali sem

tam. Jako Spiderman, řekla by dneska Hanina dcera Linda. Ale kdo na konci osmdesátých let v Čechách věděl, že existuje Spiderman? Hana mohla na klepadla chodit, i když jí ještě nebylo deset, jenom proto, že ji občas dostala na hlídání dcera jedné sousedky. Šárce bylo patnáct, na klepadlech se poflakovala s klučičí partou a Hana byla díky tomu s přezíravostí trpěná. Nikdy se nehoupala. Bála se, aby se jí hlavou dolů neudělalo špatně od žaludku. Od malička byla citlivá, možná až přecitlivělá. Když mámu poprvé uprosila, aby ji vzala na Matějskou pouť, skončilo to katastrofou. Na řetízkovém kolotoči pro menší děti se pozvracela hned po prvním kole a obsluha musela atrakci zastavit, aby si máma mohla potupenou a špinavou Hanu odvést na záchodky. Když se trochu vzpamatovala, jediné, co snesla, bylo opatrné houpání na lodičkách. Poutě a jiné atrakce jsou dodnes Haninou noční můrou. Na klepadlech stávala vždycky trošku stranou, přesně tak, jak jí Šárka nakázala. Hana neměla Šárku ráda, neměla ráda ty velké kluky, s nimiž se její našťvaná hlídačka hlasitě smála, ale musela se podřídít. Na klepadlech totiž člověk nikdy nebyl dlouho sám. Pokaždé jste tu na někoho narazili. I když jste se tu objevili první, do pár minut se k vám někdo přidal. Hana by tu vlastně bývala byla nejradši sama, ale nemohla si vybírat.

Na nové příchozí se partička z klepadel dívala ostražitě. Když se sem poprvé přiloudala Alča, byla předurčená k posměchu. S rodiči se přistěhovala z venkova a na odpolední hrátky se vydala v teplákách s vytahanými koleny.

Klepadla jako by se najednou celá naježila. V Praze na sídlišti nikdo nechtěl sdílet jeden prostor s holčkou ve vytahacích teplákách, natož s ní kamarádit. Dneska jsou tepláky naprosto přijatelný, často dokonce vyžadovaný outfit dorůstající mládeže. Hana se skřípěním zubů pořídila Lindě předražený kousek značky Quicksilver, aby se její dcera nevyčlenila z kolektivu. Když ji Alča viděla, hrozně ji to rozesmálo. Alča už je taková, dokáže si dělat legraci i z toho, jak ji tehdy patnáctiletí floutkové ponižovali kvůli vytahaným teplákům. Nikdo s ní nechtěl mluvit. Jenom Hana. Alča byla na svůj věk větší než ostatní a Hana od malička cítila k velkým lidem nějakou příchyllost. Sama byla jako děvče drobná a možná si myslela, že ji velcí dokážou ochránit, když se k nim bude chovat hezky. Anebo jí alespoň nebudou ubližovat. To byl trochu Hanin problém. Rodiče jí vštěpovali, aby se k lidem chovala hezky. Že se jí to vrátí. Ale už v dětských letech pochopila, že to není tak úplně pravda. Důkazem toho byli právě její rodiče. Máma se k tátovi tak dlouho chovala hezky, až se jednoho dne sbalil a odešel k paní, která se tak hezky nechovala, ba přímo mu položila nůž na krk, že buď se rozvede, nebo... Alespoň takhle to Hana zaslechla, když to máma vyprávěla Šárčičně mámě. Řekla mu, aby se rozvedl, nebo... A co myslíš, že von? Šel za ní, jako kretén! Hana si neuměla představit, co znamená to nebo... ale určitě to bylo něco hnusného, co by tátova nová vyvolená žena mohla jí a mámě způsobit. Přesto si nedokázala pomoci. Semínko slušnosti bylo zase-to a Hana se prostě chovala k lidem hezky. A tak tehdy na

klepadlech překonala vlastní zbabělost a uprostřed škodolibých výrazů posměváčků vykročila k holce ve vytaháných tepláčkách. Ostatní pokřikovali cosi o venkovských blbečcích a Alča docela přehlédla Hanu, která se k ní blížila. Možná jí tehdy ani nedošlo, že ji chce Hana pozdravit.

„Bacha,“ odstrčila Alča jednoho z kluků. Zavěsila se za kolena na tyč klepadla, rozhoupala se jako opice, chytila se rukama, obtočila se dokola. Haně se dělalo zle jenom z pohledu na ni. Ostatní civěli s otevřenými ústy. Za několik dní přišla Alča na klepadla v manšestrákách. Přitočila se k Haně, která jako obvykle postávala mimo.

„Kde bydlíš?“

„Támhle ve dvanáctce,“ máchlá Hana nejistě rukou.

„Proč šeptáš?“ drcla jí Alča do ramene.

„Já... nerada mluvím hlasitě... tady.“

„Chyba,“ pokárala ji Alča. „To tě tady v tom městském randálu nikdo neuslyší. Já jsem Alča a bydlím ve čtrnáctce.“

A tak začalo Hanino přátelství s Alčou. Po celou dobu jeho trvání měla Hana klidný pocit, že ji Alča chrání. A nejen proto, že je o hlavu větší. Haninu drobnost ještě umocňovalo to, že nastoupila do školy už v pěti letech. Tehdy se ještě nedělaly žádné psychologické testy nebo zkoušky zralosti. Ve škole na sídlišti měli v první třídě místo, a tak dětská lékařka řekla Haniným rodičům, ať to holka prostě zkusí. Uvidí se. A tak Hana oslavila šesté narozeniny až měsíc poté, co poprvé usedla do školní lavice. Od té doby byla v každé třídě nejmladší. Alča byla naopak mohutnější. Do první třídy nastoupila později, takže

s Hanou brzy zjistily, že navzdory věkovému rozdílu je dělí jenom dva ročníky. I když pak šla Alča na střední školu dřív než Hana, jejich přátelství to kupodivu neohrozilo. Protože život se mezi tím otočil hlavou vzhůru, stejně jako když jste se houpali zavěšení na klepadle. Jednou večer, když partička zmizela a Hanina máma byla v kině, Alča sem vzala svou chráněnkou a naučila ji, jak se houpat bez držení. Klepadla tehdy, na podzim devětaosmdesátého, zapěla labutí píseň. Dospělí pobíhali po náměstích, cinkali klíči a zakládali Občanská fóra. Větší děcka stávkovala na středních školách a těm menším zakazovali chodit ven, dokud rodiče nevybojují demokracii. Hanina máma žádná revolucionářka nebyla. Byla rozvedená samoživitelka, a tak i když změnám fandila, zároveň doufala, že ji nepřipraví o práci, protože spoléhat se jen na alimenty, o které se věčně handrkovala s Haniným otcem, by jí připadalo kruté. Hana s Alčou se v té době, která visela hlavou vzhůru a překlápěla se jako stolní kalendář, nedokázaly moc vyznat, a tak se zatajeným dechem vždycky večer poslouchaly líčení Alčina táty, jenž se promrzlý vracel z demonstrací na Václavském náměstí. Hanina máma přestala kamarádit se Šárčinou matkou a daleko víc se stýkala s tou Alčinou, jako by chtěly kopírovat přátelství svých dcer. Přes protesty obou matek je Alčín otec vzal na velkou manifestaci na Letenské pláni. Šli pěšky od Masarykova nádraží, které se tehdy ještě jmenovalo Praha střed, zachumlané v čepicích a šálách, kterými je starostlivé matky vybavily, na pletené palčáky se jim snášely sněhové vločky.

„Holky, na tohle jednou budete vzpomínat,“ ujišťoval je rozjařeně Alčín táta, „že jste byly u toho, když šli komouši do prdele.“ Haně byla v té chvíli hlavně zima na nohy, protože jak byla drobná, tak byla zimomřivá a mráz jí zalézal až pod nehty maličkých palců u maličkých nohou. Chtělo se jí brečet, ale styděla se to nádherné nadšení lidí kolem sebe, kteří podupávali na zmrzlém písku Letenské pláně, pošpinit slzami. Alča ji tehdy objala, přitiskla k sobě a dýchala jí úzkým průzorem kolem krku pod bundu, aby ji zahřála.

„Doufám, že ty komouše pošleme do prdele rychleji, než zmrznem,“ šeptala Haně. Když pak vystoupil na tribunu Václav Havel a vytyčil do prostoru slavné věčko, brečeli všichni kolem. Dospělí, protože konečně mohli začít věřit, že přichází něco nového, a Hana s Alčou proto, že je strašlivě, ale strašlivě zábly nohy.

Alča bez problémů udělala zkoušky na gymnázium, kde se již učilo nově, takže místo ruštiny se žáci biflovali anglická slovíčka, a Hana dva roky po ní vůbec neuvažovala, že by její kroky měly směřovat někam jinam. Potřebovala mít prostě Alču nablízku. Aby ji zase chránila. Každé ráno se společně ubíraly na autobus, Hana celá natěšená na Alčiny historky. Až když Hanu vybrali do divadelního kroužku, začalo jejich kamarádství dostávat trhliny. A když pak Hanu obsadili do filmu, stala se z trhliny propast. Byl to vůbec rok velkých propadů. Hana propadla kouzlu filmování a díky tomu propadla ze tří předmětů a musela opakovat ročník. Alča propadla kouzlu Roberta

Redforda, kterého viděla ve filmu Všichni prezidentovi muži ve Filmovém klubu, a rozhodla se, že bude investigativní novinářkou. Hanin film následně zcela propadl u diváků, ale Hana se přesto rozhodla, že bude herečkou. Alču Haniny sny nezajímaly, protože najednou měla dost svých vlastních a taky jim zcela propadla. Začala přispívat do různých studentských časopisů, odmaturovala na samé jedničky a bez problémů se dostala na studium žurnalistiky. Nosila neforemné černé oblečení a od října do dubna byla zasunutá v martenskách, novém symbolu svobody a nezávislosti. Když se s Hanou náhodou srazily před domem, zapáleně jí vyprávěla, jak smyslem jejího života je odhalovat komunistické zločiny a novodobé mafiánské praktiky.

„Možná se to ve mně zrodilo tehdy na Letný, když jsme demonstrovaly za příchod svobody, pamatuješ? Mým posláním je tuhle svobodu chránit!“ pravila pateticky.

Hana si říkala, jestli by teď spíš neměla ona chránit Alču, která se evidentně trochu zbláznila, ale sotva to opatrně a v redukované verzi vyslovila nahlas, Alča se ušklíb-la a pravila, že si o herečkách nikdy nemyslela, že jsou bůhvíjak inteligentní. Hluběji se už jejich přátelství propadnout nemohlo. Hana udělala dvě věci, které se setkaly se zásadním nesouhlasem jejích rodičů a ona si pomyslela, jaký je to paradox, že se rodiče po více než deseti letech od rozvodu poprvé na něčem shodli. Podala si přihlášku na DAMU a byla přijata. Hanina máma sice přiznávala hercům důležitou roli v sametovém revoltování, vůbec si však

nemyslela, že je to vhodné povolání pro její dceru. Otec a jeho nová žena si nemysleli, že je to vhodné povolání pro kohokoli, a vzhledem k tomu, že v případě Hanina otce udělala sametová revoluce z vedoucího odboru řadového zaměstnance s nižším platem, nepřiznávali hercům k dobru ani jejich podíl na změně režimu. Hana byla nešťastná. Máma jí neustále předhazovala, že skončí s mizerným platem někde v oblastním divadle, zatímco otcova nová žena, která už vlastně nebyla tolik nová, jednou při Haniině návštěvě bez obalu prohlásila, že všechny herečky jsou kurvy. Což byl pro Hanu dobrý důvod po několik následujících let návštěvy u otce vynechat. S mámou se zpočátku dohadovala, že oblastní divadlo není žádná ostuda, v Ústí hrával i Jiří Bartoška, jehož skon v oblíbeném seriálu Saniťka Hanina máma při každém opakování oplakala, stejně jako jeho výzvu z balkonu Melantrichu, aby se Václav Havel stal prezidentem. Ale mámě to přesto nepřišlo jako dostatečný argument. Nechtěla pro svou dceru budoucnost někde v sousedství jedovaté chemičky, v místě s vysokou nezaměstnaností, od něž je opravdu jen krok na vyhlášenou silnici E55, kde na každé druhé vozidlo připadala jedna prostitutka. Což nevyslovila nahlas jenom proto, že už to před ní řekla ta ženská, která vyhrožuje „nebo“. A co horšího, máma si brala jako rukojmí Alču, která přispívala vtipnými sloupky do oblíbeného pražského večerníku a byla pod nimi dokonce podepsaná celým jménem. Jednou večer zaslechla Hana přes pootevřené okno, jak se matka zastavila na chodníku s Alčínou mámou.

„Já ti tu vaši skvělou holku tak závidím,“ postěžovala si. „Ta moje si prostě umínila, že bude herečka. Chápeš to? Už se jen bojím, kam to povede. Určitě ji zbouchne nějaký režisér...“

Haně vhrkly do očí slzy, tváře ji pálily a na čele se jí udělal červený flek. Ani ne proto, co máma říkala, ale že mluvila jak ze socialistické agitky. Proboha, vždyť je konec devadesátých let. Co je tak šíleného na tom být herečkou? Že o tom tak pohrdavě mluví ta tátova kráva, jí může být úplně jedno, ale máma? Zlobila se na matku a zlobila se na Alču, která byla najednou ta lepší dcera. Co jiného tehdy Haně zbývalo, než se zamilovat?

Půl jedenácté. Sakra. Hana se zasnila o něco déle, než chtěla. To se jí děje pokaždé. Vždycky se zasní o maličko déle, někde v mysli se zasekne. Vybavují se jí věty, které řekla před dvaceti lety. Přesně a doslova. Někdy se za ně sama stydí. Jak mohla takovou hloupost vůbec vyslovit? A to se pak spontánně a nahlas omluví. Ještě že většinou bývá sama, protože to si pak připadá jako blázen. Jednou se jí to stalo v tramvaji, zrovna si vzpomněla, jak urazila spolužáka na gymnáziu, pitomě, před kamarády. Když do skřípotu tramvaje vyhrkla: odpusť, to bylo hnusný, cestující na nejbližších sedadlech se s údivem otočili. Od sru k průšvihů vede u Hany opravdu krátká cesta. Vždycky to tak bývalo. Stejně jako teď. Za půl hodiny má otevřít kavárnu a místo toho tu svírá hrníček s kávou, mžourá do sluníčka a vzpomíná na časy, co dávno někam odběhly. Za půl hodiny si pro své první kafe přijdou lidé z nedalekých

kanceláři a Hana ještě ani nedala nahřát kávovar. A kde je ksakru Přemek? Už tu měl dávno být. Ten chlap je horší než Alča, která jí pořád vyčítá, že je ke svým zaměstnancům příliš shovívavá. Množné číslo je komické, protože Přemek je jediný zaměstnanec, jehož si Hana může dovolit. Je shovívavá. Přece zrovna včera dovolila Přemkovi přijít až po obědě, protože měl nějakou pařbu s kamarády, a ještě na to zapomněla. Hana vystřelí z kavárny a poklusem se vydává přes dva bloky do výroby cukrovinek, kde vyzvedne plata větrníků, likérových špiček a ovocných dortíků, aby je v rychlosti naskládala do chladicí vitríny. Poté, co se do sousedství přistěhovali tihle šikovní cukráři, kteří svými výrobky zásobují obchody po celé Praze, se Haně v kavárně zvedl obrat. Alča s Evou do ní už dlouhou dobu hučely, že jenom s kávou nevystačí, lidi si chtějí dát k oblíbenému nápoji něco dobrého. Zpočátku to Hana řešila tak, že po nocích doma pekla štrúdlý. Šly sice dobře na odbyt, ale ona se z toho málem zhroutila. Krouhala jablka a pekla jako o život, něco málo to i vydělalo, ale po pár měsících téhle otročiny se jí při pohledu na jablko dělalo zle od žaludku snad ještě víc než na řetízkovém kolotoči. Naštěstí Alča objevila tuhle skvělou výrobu sladkých dezertů a než se Hana prováhala k rozhodnutí, udělala za ni první objednávku. Dortíky byly opravdu vynikající a prodaly se obratem, i když je třeba popravdě říct, že víc než polovinu první várky skoupily Alča s Evou. Hana je trochu podezírá, že tajně zaplatily i dalším zákazníkům, protože najednou do kavárny začalo chodit velké množství podiv-

ných lidí, které tu Hana v životě neviděla a kteří se tu od té doby už nikdy neukázali. Hana se holek pro jistotu nikdy nezeptala, jak to ve skutečnosti bylo, ale dorty objednávala dál. Dneska peče štrůdly jen při svátečních příležitostech, ale pokaždé se po nich zapráší.

Většinu návštěvníků zná Hana alespoň od vidění. V okolí je řada kanceláří, které se tu usídlily, protože firmy čím dál víc hledaly prostory v širším prstenci čtvrtí kolem centra. Developeři šikovně vytvořili trendy místa a díky tomu se Hana přestávala budit zpocená z děsivých snů, v nichž jí Biograf lásku polepovali zamračení muži žlutými samolepkami s nápisem: Exekučně zabaveno. Upraví poslední z dortíků a pod poklop na pultě navrství čerstvé croissanty, které koupila v pekárně na hlavní třídě. Pod myčkou se zase udělala loužička. Hana málem uklouzne a rychle natrhá papírové utěrky, aby to slzavé údolí vysušila. Potřebovali by novou myčku, ale teď si ji nemůže dovolit. Majitelka domu jí nedávno naznačovala, že se budou muset pobavit o úpravě nájemného. Po letech, kdy jela na krev, bez rezerv, se Haně konečně podařilo i trochu našetřit. A teď to spolkně nájemné? Máma jí už mnohokrát říkala, že by se na to měla vykašlat a najít si nějaké pořádné zaměstnání. S pevnou pracovní dobou a bez neustálého strachu, co přinese příští měsíc. Ale Hana se kavárny vzdát nechce. Neměnila by. Už jednou opustila svůj sen a tenhle je poslední, který jí zbyl. Vlastně ne, to kecá. Ještě pár snů má, těch, které prozradí jen Alče a Evě. A navíc... i když je slušná, hodná a pokorná, nikdy se neuměla moc

podřizovat. Své sny opouštěla z nutnosti a pod tlakem okolností, když se musela rozhodnout mezi důležitým a důležitějším. Zaměstnaná byla dvakrát, a nikdy to dlouho nevydrželo. Poprvé ji vyrazili ve zkušební době poté, co se své nadřízené pokusila vysvětlit, že pracovat a chodit do práce jsou dva rozdílné pojmy. Podruhé si umínila, že to vydrží, i kdyby si měla ukousnout jazyk. Potřebovala práci, potrebovala peníze. Snažila se. A pak si ji zavolali na personální oddělení: Máte na náš vkus příliš mnoho vlastních názorů, řekli jí. Dostala odstupné, probřečela tři noci a pak šla za Alčou, aby ji zase zachránila.

2

Kino Mars, které tu kdysi bývalo, si Hana ještě pamatuje, párkrát tu byla na nějakém filmu. Vlastně to bylo víc než nějaký film. To kino se do jejího života vepsalo, a kinematografie v tomto případě nehrála hlavní roli. Jenže když se zdejší domy začaly vracet v restitucích, zjistilo se, že promítací prostory byly tak nějak nelogicky roztažené přes vnitroblok a každý kus patřil jinému majiteli. Tím kinu zazvonil umíráček. I když by asi stejně za pár let nepřežilo nástup multiplexů. Hana má kavárnu tam, kde kdysi bývala pokladna a část foyer. Pán, který zanedbaný dům zdědil, tu kdysi sám chtěl provozovat nějaké občerstvení, ale než se stačily vyřešit všechny restituční spory a mohlo se začít s úpravami, zemřel. Znovu došlo na tahanice, tentokrát několika dědiců, vystavovala se a rušila předběžná opatření. Dcera, které dům nakonec připadl, prostory dlouho nedokázala pronajmout. Který blázen by chtěl provozovat restauraci nebo kavárnu v místě, co není u metra? Snad jen člověk, který sní jako v romantickém filmu. Jako Hana. Která tu tráví dlouhé hodiny, běhá pro dortíky a zoufale potřebuje novou myčku. A ve volných chvílích si hraje s myšlenkami.

V pozdním odpoledni přetahujícím se o pozornost s brzkým podvečerem, tu bývá klid. U stolku sedí jediná dvojice, nejspíš studenti, odhaduje Hana, když jim nese kávu. Takoví si toho moc neobjednávají, pití si nosí s sebou, protože v trafice u zastávky stojí půl litrovka vody o deset korun méně než v kavárně. Přemek čistí kávovar a mžouravě pozoruje dění kolem sebe, zřejmě na něj doléhá tíha včerejšího popíjení s kamarády. Evu vidí Hana přicházet už z dálky. Eva je nepřehlédnutelná. Vždycky vypadá tak krásně. Protože Eva je nádherná. Vždycky byla nádherná, její krása Hanu doslova udeřila do očí, když ji Alča poprvé přivedla. Od chvíle, kdy se Evinu muži Alexovi začalo dařit, umocňuje její krásu i drahé oblečení nebo účes od kadeřníka, jehož ceny by spolply polovinu Hanina nájemného za kavárnu. Eva si to prostě může dovolit. Nedávno si nechala prodloužit vlasy, které má dnes vyčesané do mohutného ohonu. Vypadá jako filmová hvězda šedesátých let. V uších se jí blýskají brilantové náušnice. Je vidět, že penězi se u nich nešetří. Nejlepší na tom všem ale je, že pod tou exkluzivní mnohatisícovou slupkou se dá pořád najít Eva. Jasně, má občas úlety, například když si nikdy nezapomene přinést lahvičku Evianu, protože ženy jejího standardu nepijí Dobrou vodu, kterou má v nabídce Hana. Ale když odhřnete tu maličko snobskou návěj, můžete se spolehnout, že tam Eva je.

„Posad' se, hned jsem u tebe, zlato,“ zavolá Hana zvesela na kamarádku.

„Sakra, kolikrát jí mám připomínat, aby mi neříkala zlato. Copak jsme v Sexu ve městě?“ mumlá si pro sebe Eva a odkládá značkovou kabelku na vedlejší stoličku.

Studenti se pomalu zvedají, Hana běží přijmout skromnou platbu.

„Nechtěli byste si půjčit nějaké dévédé?“ zeptá se sladce a ukáže na police vedle baru. Za ty roky nashromáždila slušnou sbírku, jenže teď už dévédéčka pomalu vycházejí z módy. Každý si radši stáhne film z nějaké té pirátské platformy a zadarmo mžourá na malou obrazovku kompjuteru. Holka se na Hanu dívá trochu vyjeveně. Ještě pár let a pro lidi jejího věku bude dévédé zhruba na úrovni nástrojů lovců mamutů. A Hanin filmový vkus bude směšně nemoderní. Do filmů se vkradly trikově dokonale vyrobené obludy.

„Cože?“

„Dévédé. Taková stříbrná placka s filmem. Máme tu krásné romantické filmy. Pretty Woman, Titanic, Notting Hill, Čtyři svatby a jeden pohřeb...“ snaží se poněkud naivně vysvětlovat Hana. Dívka ohrne ret: „Trochu retro, ne?“

Přemek, který se za barem trochu potýká s přístrojem, se neudrží a vyhrkne: „Tady je všechno tak nějak retro. Výzdoba, tenhle pitomej kávovar, majitelka i ty její kámošky. Sakra! Šmejď jeden!“ Na Přemka se vyvalí pára. Praští do kávovaru, Hana s Evou se po něm ohlédnou, protáhnou obličej a naznačí rozzlobené gesto. Rozesměje je, jak jsou bezprostředně synchronizované. Kluk si strká do tašky iPad a snaží se trochu zmírnit napětí.

„Dík, ale my se na filmy pro pamětníky nekoukáme.“

Tak tohle se moc nepovedlo.